

A MAGYAR ELŐBB BIZTOSÍTJA KOCSIJÁT, MINT MAGÁT

Az életbiztosítás nem foci

Korántsem telített még a hazai életbiztosítási piac, a szomszédos Ausztriában GDP-re vetítve tizenhatszerez a különbség, de több európai országban is van tízszer annyi életbiztosítás, mint nálunk – mondja Bordás György, a piacvezető ING első embere. A szakember egyebek között beszél a magyar mentalitásról, s arról, mi a különbség a foci és az életbiztosítás mint üzlet között.

Bordás György szerint a hazai növekedéssel nincs baj, az elmúlt években mindig infláció feletti emelkedést produkált az „életág”, vagyis a legdinamikusabb bővülést hozta évről évre, kivéve a legutóbbit, amikor a „nem élet” megelőzte – elsősorban az autóbiztosításoknak köszönhetően. Nálunk az életbiztosítás sajátossága, hogy a fejlettebb országokhoz hasonlítva kevés a tisztán kockázati rész és túlsúlyos a megtakarítással kombinált, ahol a futamidő végén fizet a konstrukció. A szakember szerint ez elsősorban szemléleti kérdés, a magyar ember ugyanis előbb biztosítja kocsiját, mint saját magát.

A sajtóban mostanában megszélesített gyakorlatra, miszerint gyakran olyan egyszeri díjas biztosításokra beszél rá az idősebb kuncsaftokat, amivel lényegében csak a jutalékot felvevő ügyintéző, illetve a bankfiók jár jól, az ügyfél aligha, Bordás György azt mondja, nem szabad visszaélni a bizalommal. A rábeszéléssel kapcsolatban pedig általános érvényű tanácsként mondja, hogy ha valakit egy üzletkötő arra próbál rábírní, mondja fel régi életbiztosítását és kössön egy újat más pénzügyintézetnél, ne hallgasson rá, mert az esetek döntő többségében csak rosszul járhat. Ez arra az esetre is igaz, ha történetesen egy ING-üzletkötő kezdeményezné az átcsábítást. Mert az életbiztosítás olyan hosszú távú megtakarítás, amelynek az első időszakban jelentkeznek a nagyobb költségek, így azokat duplán fizeti meg, aki régi biz-

tosítását felmondva újat köt. A magyar üzletkötők a szigorú belső vizsgáknak köszönhetően gyakorlatilag már ma EU-kompatibilisek, ám a kötelező regisztráció nagyon hasznos lesz. Az életbiztosítási üzletágra sajnos jellemző, hogy átszábít üzletkötőket – ismeri el Bordás György –, ám a regisztrációnak köszönhetően most már mindenki viszi magával a fekete pontját. Vagyis a szakma ezután nem felejt, s kiszűrhető, utólérhető a felelőtlen üzletkötők.

– Ez nem olyan, mint a foci, hogy simán megy az átigazolás, a tapasztalat azt mutatja, a legsikeresebbek a saját nevelésű játékosok – mondja Bordás György.

Nem kizárt persze, hogy az ING első embere kicsit hazabeszél, amikor az átigazolás ellen szól, hiszen az életbiztosítási tortából 1997 óta övek a legnagyobb szelet, ami jelenleg 28 százalék, a következő 16, s csupán két biztosító írhatja még két számjeggyel részesedését.

Bordás György arra a felvetésre, hogy a dél-alföldi régió autópálya és betelepülő ipar nélkül kicsit pesszimistán ítéli meg, hogyan teljesíthet gazdasága a jövőben, azt válaszolja, nem osztja az általános véleményt a hátrányos helyzetéről. A régióban a megyei igazgatóság maga 2,5 milliárd forintot állományával négy önálló biztosító teljes „életágánál” többet tud felmutatni, ami bizonyíték arra, hogy egyetlen kollégájának sincs semmi oka a borúlátásra.

KOVÁCS ANDRÁS

LAPSZEMLE

Növekvő béreket hoz az EU-bővítés

Egy most publikált tanulmány szerint az uniós bővítés során piacra kerülő olcsóbb keleti munkaerő nem fogja letörni a béreket.

A populista megnyilvánulásokkal szemben – véli Helena Marques és Hugh Metcalf tanulmánya, amelyet a BBC online idézett – általános javulást hozhat a bővítés, és ez a munkaerőpiacra is érvényes. A vállalati vezetők ugyan a piacok minél korábbi megnyitását szorgalmazzák, ám ettől a nemzeti kormányok elzárkóztak. Természetesen a fő érv, hogy a hazai munkahelyeket veszélyeztetnék az új munkaerő piacra lépésével.

A tanulmány készítői szerint ez korlátozott nézetekre utal, és rövidlátó politika, szerintük a képzett munkaerőt fel tudják szívni a piacok, a leginnovatívabb iparágak (technológia, gyógyszeripar, telekommunikáció stb.) pedig csak akkor települnek új országokba, ha megfelelő arányban találnak jól képzett munkavállalót.

A szerzők szerint nem a munkaerő áramlásának korlátozása, hanem Spanyolország, Olaszország és Görögország gazdaságának támogatása jelenthet megoldást.

DESZKEN TAVALY NYOLCSZOR ANNYI ÚJ LAKÁS ÉPÜLT, MINT 2002-BEN

Dinamikában megyénk az országos arany

Meglepő, s a Dél-Alföldre jellemző általános pesszimizmust alaposan cáfoló tény, hogy 2003-ban az ország megyei közül Csongrádban növekedett a legnagyobb ütemben a használatba vett új lakások és a kiadott építési engedélyek száma az előző évhez képest. A magas sztrádáj, az autópálya és a betelepülő ipar hiánya ellenére – persze az is igaz, volt honnan javulni.

A megyei lakásépítések nagyarányú növekedését már az évközi adatok is előrevetítették, amit az esztendő utolsó hónapjaiban bekövetkezett lakástámogatási változások hatása tovább erősített. A fokozott várakozások – aki kimaradt, az lemaradt a régi, kedvezőbb kamatozású hitelről – természetesen torzították az év végi adatokat, a banki földhivatali sorbaállítások pedig megviselték a piac szereplőit. Nálunk is, országosan is.

A településeken eltér a lakásépítési kedv

– A befejezett lakások számát tekintve 1992 óta, az új lakásépítési engedélyeknél az 1993-tól rendelkezésre álló Csongrád megyei adatok sorában még egyszer sem fordult elő ilyen magas érték, mint 2003-ban – írja Ráczné Sutyinszki Mónika a megyei KSH közelmúltban megjelent, az elmúlt év történéseit részletező elemzésében. A 2003-as esztendő végéig 1140 új, befejezett lakásra adtak ki használatbavételi engedélyt az építésügyi hatóságok, ami kétharmadával haladja meg a 2002. évit. Az emelkedés egyaránt vonatkozik a városi és községi lakásépítésre, hiszen a városokban hetven, a falvakban majdnem hatvan százalékkal nőtt az elkészült új otthonok száma.

Tény az is, jelentősen eltért a lakásépítés kedv a megye településein. A nyolc város-

Önkormányzati bérlakásépítés Vásárhelyen. Csongrád megye a csúcson van

FOTÓ: TÉSIC ATTILA

ból Hódmezővásárhelyen, a falvak közül Deszken regisztrálták a legdinamikusabb fel-futást; az előbbiben háromszor, az utóbbiban nyolcszor több lakás épült, mint 2002-ben. Ugyanakkor a Mindszenten használatba vett új otthonok száma csak hatoda az egy évvel korábbiaknak, és 15 községben egyáltalán nem volt „lakásadás” tavaly.

Kevesebb ház készült vállalkozásban

Budapest után megyénkben készült el a legtöbb ön-

kormányzati bérlakás, az előző évnek több mint hatszorosa. Összesen 178 ilyen új otthont adtak át az esztendő folyamán, három városban (Hódmezővásárhelyen, Kisteleken és Makón), valamint öt községben (Domaszéken, Deszken, Bördányban, Ambrózfalván és Csanádalbertin). Közülük a legnagyobbak a bordányiak, több mint 60, a legkisebbek a makóiak, kevesebb mint 40 négyzetméteres átlagos alapterülettel.

Az önkormányzati beruházásban készült lakások részarányának jelentős – 4-ről 16 százalékra történő – növekedése mellett bővült a „természetes személyek” által épített lakások részesedése is: hattizedről több mint héttizedre. E közben a vállalkozások által épített új otthonok aránya az ötödére – 5 százalékra – esett vissza. Az építetők struktúra változásának megfelelően alakult az elkészült új otthonok építési cél szerinti megoszlása: nőtt a bérbeadásra és saját használatra, csökkent az értékesítésre épített lakások aránya. A viszonylag kis (átlagosan 47 négyzetméteres) alapterületű önkormányzati bérlakások megnövekedett részaránya

miatt az elkészült új otthonok átlagos alapterülete 95-ről 90 négyzetméterre csökkent 2003-ban Csongrád megyében.

Megduplázódott az engedélyek száma

A kiadott lakásépítési engedélyek száma, az új lakásokéhoz hasonlóan, jelentősen – hattizedével – nőtt az előző évhez képest. Ezek alapján a megyében csaknem 2300 lakás építése indulhat, több mint kétszer annyit, mint ahány 2003-ban elkészült. Ebben a duplázódásban nagy szerepe van a lakástámogatási rendszer szigorítása, illetve a beharangozott telekafa miatt előrehozott építési

döntéseknek. A 2003-ban megszűnt lakások száma több mint duplája a 2002-esnek, így az egy évvel korábbi hattal szemben már csak négy és fél lakásadás jut egy megszűntre Csongrád megyében. A megszűnt lakások majdnem felét új otthonok építése miatt bontották el – tehát gyorsul a kívánatos minőségi csere –, a másik fő megszűnési ok természetesen az avulás.

Budapest után megyénkben készült el a legtöbb önkormányzati bérlakás. Összesen 178 ilyen otthont adtak át tavaly.

LAKÁSÉPÍTÉS CSONGRÁD MEGYÉBEN

	2001	2002	2003
Kiadott építési engedélyek száma			
Szeged	1058	848	1551
Vásárhely	69	92	285
Többi város	213	162	183
Községek	267	326	279
Csongrád megye	1607	1428	2298
Használatba vett lakások száma			
Szeged	235	395	680
Vásárhely	57	42	123
Többi város	130	97	105
Községek	155	146	232
Csongrád megye	577	680	1140

Forrás: KSH

DM-grafika

Lakásfelújítás 10 perc alatt?

Citibank Hitelvonal: 06-40-40-10-40
Citibank Személyi Kölcsönök: 10 perc alatt megtudja, mekkora hitelhez juthat, és választ kap az Ön számára fontos kérdésekre.

citibank

Citibank Rt. - a magyarországi Citibank csoport és a Citigroup kft. A Citibank Személyi Kölcsönök felhasználásához nem kötött fogyasztói kölcsönök. A különböző Citibank Személyi Kölcsönök eltérő feltételei lehetnek. A Citibank a kölcsönt a hitelbírálati feltételek alapján, a szerződésalkötés követően nyújtja, amelyekkel kapcsolatos további felvilágosításért hívja a Citibank Hitelvonalát (06-40-40-10-40). A szerződésalkötés és az adott kölcsön konkrét feltételei a teljes hitelbírálati eredménytől függenek. Ez a hirdetés kizárólag a figyelemfelkeltést szolgálja, nem minősül nyilvános ajánlattételnek vagy tájékoztatásnak. THM: 26,66%-51,59%